

การพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง
The Personality Development through Threefold Training
Principle of Junior High School Students in Angthong
College of Dramatic Arts

สุทธิชัย อรุณโน¹, สมภพ เขียวมณี², สุวัฒน์ รักขันโท³ และ นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ⁴

Received: September 15, 2021
Revised: November 25, 2021
Accepted: November 28, 2021

Sutthichai Arunno, Somphop Khiewmani,
Suwatsan Ragkhanto and Niwet Wongsuwan
(20sutthi20@gmail.com)

บทคัดย่อ

การพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาการพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง 2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนของการพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง และ 3. เพื่อศึกษาแนวทางข้อเสนอแนะในการพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 28 คน โดยการเจาะจง (Purposive sampling) ด้วยวิธีการแบบแบ่งชั้น เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาบุคลิกภาพ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการศึกษา พบว่า

1. ผลการพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขา จากการสังเกตพฤติกรรม 3 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 พบว่า มีค่าประสิทธิภาพ (p) คิดเป็นร้อยละ 85.71 ครั้งที่ 2 พบว่า ค่าประสิทธิภาพ (p) คิดเป็นร้อยละ 88.75 ครั้งที่ 3 พบว่า ค่าประสิทธิภาพ (p) คิดเป็นร้อยละ 96.43 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ปกติตามที่คาดหวังไว้ที่ร้อยละ 80

¹ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

² วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

^{3,4} ภาควิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขาด้วยมารยาทไทย 3 แบบ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้น

3. แนวทางในการพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน ดังนี้ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของรายวิชา ทบทวนความรู้เดิมด้านมารยาทไทยและความรู้ด้าน ศิล สมาธิ ปัญญา เพื่อเชื่อมโยงความรู้ใหม่ พร้อมทั้งใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในระหว่างเรียน และมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

คำสำคัญ: การพัฒนา, บุคลิกภาพ, หลักไตรสิกขา

Abstract

Personality development according to the threefold principles of junior high school students Angthong College of Dramatic Arts Objectives 1. To study personality development according to the trisikkha principles. of junior high school students Angthong College of Dramatic Arts 2. to compare the achievements before studying and after the study of personality development according to the trisikkha principles of junior high school students Angthong College of Dramatic Arts 3. to study the guidelines and recommendations for personality development according to the tri-sikkha principles of junior high school students. Angthong College of Dramatic Arts the sample used in the research consisted of 28 people by purposive sampling using stratified method. The results of the study found that

1. The results of the study of personality development according to the trisikkha principles on the development of personality according to the trisikkha principles of junior high school students Angthong College of Dramatic Arts By observing from the three behavioral observation forms created, the first time, it was found that the efficiency value (p) was 85.71 percent; the second time, it was found that the efficiency value (p) was 88.57 percent; the third time. It was found that the efficiency value (p) accounted for 96.43 percent of lower secondary school students. Angthong College of Dramatic Arts which was higher than the expected norm of 80 percent, all three times in line with the objectives. And research question number 1

2. The results of a comparative study of pre-study and post-study achievements on personality development according to the trisikkha principles with 3 types of Thai manners, junior high school Angthong College of Dramatic Arts found that learning achievement was higher.

3. The results of the study on the recommendations for personality development according to the Trisikkha principle of junior high school students Angthong College of Dramatic Arts to develop the personality of the students Overall, the students were interested in teaching activities. By clarifying the objectives of the course Review the previous knowledge of Thai etiquette. And knowledge of morality, concentration, and wisdom to connect new knowledge as well as using a variety of teaching methods Give students opportunities to express their opinions during class.

Keywords: Development, Personality, Trisikkha Principles

บทนำ

พระพุทธศาสนามีหลักการสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ด้านบุคลิกภาพของความเป็นมนุษย์ที่พุทธศาสนิกชนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต เรียกว่า เสขิยวัตร ๗๕ เป็นส่วนหนึ่งในพระวินัยของพระภิกษุในศีล ๒๒๗ ข้อ เป็นการศึกษาธรรม เนียมเกี่ยวกับมารยาทการสำเหนียกหรือการฝึกฝนปฏิบัติซึ่งเป็นพุทธบัญญัติในการสำรวม กาย วาจา ใจ (อุทฺทธานธรรม, 2560) เป็นแบบแผนการพัฒนามนุษย์ และสังคมอย่างแท้จริง ซึ่งได้รับอิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่ได้เผยแผ่เข้ามายังดินแดนสุวรรณภูมิ และประเทศไทย ได้รับวัฒนธรรมงดงามในด้านกิริยามารยาทที่งดงาม การวางตัวอย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเองพัฒนา ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

กระทรวงวัฒนธรรมรณรงค์ค่านิยมความเป็นไทยในปี 2559 เรื่อง ค่านิยมความเป็นไทยให้อยู่ในวิถีชีวิตคนไทยขับเคลื่อนงานรณรงค์ความเป็นไทยให้เป็นวาระแห่งชาติ เนื่องจากเห็นว่าคนไทยได้ละทิ้งค่านิยมความเป็นไทยทำให้น่าเป็นห่วงว่าเมื่อเวลาผ่านไปสังคมเปลี่ยนไป สิ่งดีงามเหล่านี้จะหายไปจากสังคมไทย ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2562 มาตรา 31 ให้ความหมาย “การบริหาร และการจัดการศึกษา” หมายความว่า กระทรวงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม และกำกับดูแลการศึกษาทุก

ระดับ ทุกประเภท และการอาชีวศึกษาแต่ไม่รวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะกำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากร เพื่อการศึกษา ส่งเสริม และประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬา ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษารวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวง

กระทรวงวัฒนธรรมร่วมกับรัฐบาล และองค์กรรัฐเรียกคืนความเป็นไทยกลับมาโดยจะร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ลงนามความร่วมมือในการรณรงค์ส่งเสริมค่านิยมไทย ตลอดจนมีการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ การจัดทำกิจกรรมรณรงค์ความเป็นไทยเพื่อให้เกิดกระแสที่มีความต่อเนื่องนำไปสู่การปฏิบัติ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันทั้งการยิ้ม ไหว้ สวัสดี ขอบคุณ ขอโทษ รวมทั้งขยายผลไปยังสถานศึกษา องค์กรหน่วยงานบริการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลการปฏิบัติเป็นรูปธรรม (สนง.กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ) ซึ่งสังคมไทยปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามวัตถุเป็นอย่างมากแต่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวหาได้เป็นไปเพื่อประโยชน์สุขที่แท้จริงของคนไทย คนนิยมวัตถุหรือวัตถุนิยมมากขึ้นมีกิเลสมากขึ้น และสิ่งที่ขาด คือ ศีลธรรม เพราะรับเอาอิทธิพลอารยธรรมตะวันตกที่แพร่หลายเข้ามามากเกินไป และคนไทยรับเอาโดยไม่มีวิจารณญาณ ส่งผลให้เกิดปัญหาขึ้นกับสังคมไทยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นักคิด และนักวิชาการ พยายามแก้ไขปรับปรุงพัฒนานักเรียนเยาวชนในสถานศึกษาโดยเสนอแนวคิด และพยายามนำหลักไตรสิกขา ประยุกต์ใช้กับการศึกษาไทยตลอดถึงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน (สุหัชชา พิมพ์เนา, 2561)

วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวไทยได้รับการกล่อมเกลามาจากคำสอนของพระพุทธศาสนา ตั้งแต่ยุคแรกๆของประวัติศาสตร์ชาติไทย จนกล่าวได้ว่า วิถีพุทธ คือ วิถีวัฒนธรรมของชาวไทยมีความเป็นเอกลักษณ์ที่ทั่วโลกตระหนัก และให้การยอมรับ มุ่งเน้นให้ผู้ศึกษาเข้าใจธรรมชาติของโลก และชีวิตที่แท้จริง และฝึกให้ผู้ศึกษาสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตั้งแต่ระดับการดำเนินชีวิตประจำวันของคนทั่วไป คือ การกิน อยู่ ดู ฟัง เป็นการพัฒนาบุคลิกภาพระดับสามัญชนจนถึงระดับการดำเนินชีวิตของนักบวชผู้มั่งมีชีวิตที่บริสุทธิ์ และในทุกๆระดับยังผลให้ผู้ศึกษาเองมีความสุขพร้อม ๆ กับช่วยให้คนรอบข้างและสังคมมีความสุขพร้อมกันไปด้วยอย่างชัดเจน และพระพุทธศาสนามีกรอบการพัฒนาบุคลิกภาพหลักการเป็นระบบ 3 ประการ เรียกว่า ไตรสิกขา คือ อธิศีลสิกขา อธิจิตตสิกขา และอธิปัญญาสิกขา ที่เรียกสั้น ๆ ว่า ศีล สมาธิ ปัญญา (สุตต.ที.สีล. (ไทย) 9/5/1.)

วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ฝึกหัดอบรมเพื่อพัฒนากาย ความประพฤติ จิตใจ และปัญญา ไตรสิกขา เป็นการศึกษาที่ครอบคลุมการดำเนินชีวิตทุกด้าน และทุกวัยอีกทั้งความง่ายยากตั้งแต่ เรื่องเบื้องต้นทั้งของเด็ก และผู้ใหญ่จนถึงเรื่องที่ละเอียดซับซ้อนที่ยากจะหาองค์ความรู้อื่นใดมาเทียบได้ และผู้ใหญ่ทั้งหลายในอดีตอันยาวนานของไทยมีฐานจากการใช้หลักไตรสิกขามาอบรมสั่งสอนแต่อาจไม่มีระบบของการศึกษาแม้ในปัจจุบันมีการศึกษาที่เป็นระบบแต่ก็ได้นำเอาหลักไตรสิกขามาเป็นฐานของการศึกษา และอบรมแต่นำระบบ และองค์ความรู้ตามโลกนิยมโดยมีฐานจากประเทศตะวันตกมาเป็นแกนในการจัดการศึกษาทำให้เยาวชนเริ่มห่างเหินจากวัฒนธรรมไทยในยุคปัจจุบันมากขึ้นซึ่งเป็นที่น่าเสียดายในความล้ำค่าของหลักไตรสิกขา และวัฒนธรรมในความเป็นสมบัติของชาติซึ่งได้ก่อสร้างฐานของวัฒนธรรมไทยมาแต่อดีตด้วยคุณค่าอันอนันต์ขององค์ความรู้ในวัฒนธรรม และระบบไตรสิกขาที่ชัดเจนในการให้การพัฒนาศักยภาพแก่นักเรียน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ มีจิตใจดี มีสมาธิมั่นคง และมีปัญญาดี พร้อมเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง
2. เพื่อศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ การพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง
3. เพื่อศึกษาแนวทางและข้อเสนอแนะในการพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยพัฒนา (The Research and Development) แบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้แบบการวิจัย one group Pre-test, Post-test Design กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2563 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 28 คน

โดยการเจาะจง (purposive sampling) ด้วยวิธีการแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาบุคลิกภาพ และ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ตามลำดับ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำแบบประเมินเกี่ยวกับความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้บทบาทสมมติ เรื่อง การพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลปอ่างทอง อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาตรวจความสอดคล้องในองค์ประกอบต่าง ๆ ของแผนการจัดการเรียนรู้โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เทียบกับเกณฑ์ที่ระดับความสอดคล้องตั้งแต่ระดับปานกลางขึ้นไปถือว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้อง และ

2. นำแบบตรวจสอบความเหมาะสมสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ที่ได้ประเมินมาตรวจให้คะแนน และวิเคราะห์ตรวจสอบความสอดคล้อง และนำค่าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณได้มาเทียบกับเกณฑ์ที่มีค่ามาก หรือเท่ากับ 0.05 ขึ้นไป

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สูตร t - test (Dependent Sample)

ผลการวิจัย

บทความวิจัย เรื่อง การพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลปอ่างทอง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาการพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลปอ่างทอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม การพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลปอ่างทอง จำนวน 3 ครั้ง ทั้งหมดแบ่งย่อยออกเป็น 3 แบบของมารยาทไทย ผลปรากฏ ดังนี้

ครั้งที่ 1 ผลสังเกตพฤติกรรมกลุ่มตัวอย่างประชากร เรื่อง การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ เพื่อสร้างบุคลิกภาพหลักไตรสิกขา นักเรียนทั้งหมด 28 คน คะแนนรวมที่ได้ 120 คะแนน คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.29 ค่าประสิทธิภาพ (p) คิดเป็นร้อยละ 85.71 ครั้งที่ 2 ผลสังเกตพฤติกรรมกลุ่มตัวอย่างประชากร เรื่อง การเคารพแบบโบราณราชประเพณี ด้วยวิธีการถวายบังคม เพื่อสร้างบุคลิกภาพหลักไตรสิกขา นักเรียนทั้งหมด 28 คน คะแนนรวมที่ได้ 124 คะแนน คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.43 ค่าประสิทธิภาพ (p) คิดเป็นร้อยละ 88.57 และครั้งที่ 3 ผลสังเกตพฤติกรรมกลุ่มตัวอย่างประชากร เรื่อง การไหว้ 3 ระดับ การไหว้ระดับที่ 1 การไหว้ระดับที่ 2 การไหว้ ระดับที่ 3 เพื่อสร้างบุคลิกภาพหลักไตรสิกขา นักเรียนทั้งหมด 28 คน คะแนนรวมที่ได้ 135 คะแนน คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.83 ค่าประสิทธิภาพ (p) คิดเป็นร้อยละ 56.45 แสดงว่า ผลการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง นักเรียนมีการปรับขึ้นหรือเกิดการพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขา อย่างต่อเนื่องดังกล่าว

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของการพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ทั้งหมด 3 เรื่อง คือ 1) การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ เพื่อสร้างบุคลิกภาพหลักไตรสิกขา 2) การเคารพแบบโบราณราชประเพณี ด้วยวิธีการถวายบังคม เพื่อสร้างบุคลิกภาพหลักไตรสิกขา 3) การไหว้ ๓ ระดับ การไหว้ระดับที่ 1 การไหว้ระดับที่ 2 การไหว้ระดับที่ 3 เพื่อสร้างบุคลิกภาพหลักไตรสิกขา ผลปรากฏว่า การทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 34.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.29 ค่าประสิทธิภาพ (P)คิดเป็นร้อยละ 85.00 การทดสอบหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 35.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.73 ค่าประสิทธิภาพ (P) คิดเป็นร้อยละ 89.91 แสดงว่า ผลการทดสอบการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน และหลังเรียนของการพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทองมีผลการทดสอบเพิ่มขึ้น แสดงว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องดังกล่าว

3. ผลการศึกษาแนวทางข้อเสนอแนะในการพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง พบว่า ควรจัดให้การฝึกอบรมไตรสิกขาแก่นักเรียน ครู คณาจารย์ บุคลากรโดยเน้นที่การปฏิบัติจริง และจัดทำคู่มือการจัดการอบรมตามหลักไตรสิกขา ควรนำนักเรียนร่วมทำกิจกรรมปฏิบัติตามหลักมารยาทไทยด้วยหลักไตรสิกขา และสามารถเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมได้ ควรส่งเสริมให้นักเรียนทำ

กิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อสร้างความปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชน และผู้ประกอบการด้านมารยาทไทยเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ควรมีการอบรม ครู คณาจารย์ ผู้บริหารและบุคลากรในเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักไตรสิกขาเพื่อให้มีทัศนคติ เพื่อสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ควรจัดให้มีกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ด้านมารยาทไทย อย่างเป็นกัลยาณมิตรระหว่าง ครู คณาจารย์ ผู้บริหาร นักเรียนและชุมชน ควรส่งเสริมนักเรียนให้เกิด ศิล สมาธิ ปัญญา ในวิทยาลัยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และควรส่งเสริมนักเรียนให้รู้จัก เอกลักษณ์ด้านความเป็นไทย และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และถ่ายทอดเป็นแบบอย่างด้านมารยาทไทยได้

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ เรื่อง การพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง จากการศึกษา และดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนที่ได้นำเสนอปรากฏผลการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการศึกษาการพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขา เรื่อง การพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง โดยการสังเกตจากแบบสังเกตพฤติกรรมทั้ง 3 ครั้ง ที่สร้างขึ้น ครั้งที่ 1 พบว่า ค่าประสิทธิภาพ (p) คิดเป็นร้อยละ 85.71 ครั้งที่ 2 พบว่า ค่าประสิทธิภาพ (p) คิดเป็นร้อยละ 88.57 ครั้งที่ 3 พบว่า ค่าประสิทธิภาพ (p) คิดเป็นร้อยละ 96.43 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ปกติตามที่คาดหวังไว้ที่ ร้อยละ 80 ทั้งสามครั้งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และคำถามการวิจัย ข้อที่ 1 ซึ่งมีความสอดคล้องกับ วิรัตน์ มั่นพานนท์ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของหลักไตรสิกขา ที่มีผลต่อการสอน และการเรียนรู้ของเด็ก กรณีศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์วัดศิริพงษ์ธรรมนิมิต” ใช้หลักไตรสิกขามาบูรณาการเข้ากับการสอนให้เด็กได้เรียนรู้เพื่อพัฒนาด้านจริยธรรม นอกจากนี้มีการจัดสถานที่ศึกษาให้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีสภาพเป็นธรรมชาติด้วยต้นไม้เป็นการสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กเพื่ออำนวยความสะดวกฝึกฝนพัฒนาด้าน ศิล สมาธิ ปัญญา ในส่วนในส่วนการสอนโดยใช้หลักไตรสิกขาทำให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงทางกาย วาจา จิตใจและสติปัญญา ไปในทางที่ดี คือ มีจริยธรรมสูงขึ้นไป ปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ สรรพสัตว์ และเพื่อนมนุษย์ เช่น มีความเมตตา กรุณา ไม่เบียดเบียนมีจิตใจอ่อนโยน รู้จักเสียสละ มีความเอื้อเฟื้อแบ่งปันมีสติ รู้จักช่วยเหลือตัวเอง มีความร่าเริงแจ่มใสของครูผู้สอนต้องมีพื้นฐานทางจริยธรรมสูง มีจิตใจรักเด็กมีความเสียสละ

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขา ด้วยมารยาทไทย 3 แบบ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้น โดยมีคะแนนทดสอบก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 34.00 อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ 0.05 คะแนนทดสอบหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 35.96 ค่าประสิทธิภาพ (p) ก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 85.00 และค่าประสิทธิภาพ (p) หลังเรียนคิดเป็น ร้อยละ 89.91 การเรียนรู้มีพัฒนาสูงขึ้นสอดคล้องกับ กล้าหาญ ณ น่าน (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของคุณลักษณะบุคลิกภาพ และความพึงพอใจที่มีต่อการปรับตัวในการทำงานของผู้เข้าสู่ตลาดบัณฑิตใหม่” ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านบุคลิกภาพและความพึงพอใจในงานมีอิทธิพลต่อปัจจัยด้านการปรับตัวในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งปัจจัยทั้งหมดสามารถทำนายการปรับตัวในการทำงานได้ร้อยละ 39 ตลอดจนผลการทดสอบสมการโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นอย่างดี ผลวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารใช้ในการสนับสนุนหรือพัฒนาบุคลิกภาพและความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ให้สามารถปรับตัวในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

3. ผลการศึกษาแนวทางข้อเสนอแนะในการพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน โดยรวมนักเรียนมีความสนใจกิจกรรมการเรียนการสอน โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของรายวิชา ทบทวนความรู้เดิมด้านมารยาทไทย และความรู้ด้าน ศิล สมาธิ ปัญญา เพื่อเชื่อมโยงความรู้ใหม่ พร้อมทั้งใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในระหว่างเรียน และมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจหลักการพัฒนาตนเองตามหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ด้านมารยาทไทย ครูกระตุ้นให้นักเรียนสนใจใฝ่รู้ สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม เป็นกัลยาณมิตร แนะนำในการแก้ปัญหา ทำให้ครูผู้สอน และผู้เรียนเกิดการพัฒนาบุคลิกภาพที่พึงประสงค์

องค์ความรู้จากการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนรู้เรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทองสูงกว่าก่อนเรียน

2. แนวทางในการพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน มีดังนี้ 1) ชี้แจงวัตถุประสงค์ของรายวิชา 2) ทบทวนความรู้เดิมด้านมารยาทไทยและความรู้ด้าน ศิล สมาธิ ปัญญา 3) ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย 4) เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในระหว่างเรียน และ 5) มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ผู้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาบุคลิกภาพตามหลักไตรสิกขา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สถานศึกษาควรตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพ เน้นการเสริมสร้างหลักไตรสิกขา โดยกำหนดเป็นนโยบายหลักหรือวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรเพิ่มการจัดอบรมการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักไตรสิกขา ให้แก่ ครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา

รายการอ้างอิง

- กล้าหาญ ณ น่าน. (2557). อิทธิพลของคุณลักษณะบุคลิกภาพและความพึงพอใจที่มีต่อการปรับตัวในการทำงานของผู้เข้าสู่ตลาดบัณฑิตใหม่. *วารสารวิทยาการจัดการ*, 31(1), 39.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2639). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วิรัตน์ มั่นทานนท์. (2559). *อิทธิพลของหลักไตรสิกขาที่มีผลต่อการสอนและการเรียนรู้ของเด็กกรณี: ศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์วัดศิริพงษ์ธรรมนิมิต (วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยรามคาแหง: กรุงเทพฯ.
- สุหัชชา พิมพ์เนา. (2561). *การจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาผู้เรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา (วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา)*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระนครศรีอยุธยา.
- อุทยานธรรม. (2560). *สี่อรรถ*. สืบค้น 20 พฤษภาคม 2564, จาก <https://www.uttayamdham.org/>